

PUOLUSTUSVOIMIEN AMMATILLINEN TURVALLISUUSALAN TÄYDENNYSKOULUTUS

Yleisesikuntakomentajakapteeni Jukka-Pekka Schroderus

1 JOHDANTO

Artikkelissa käsitellään puolustusvoimissa annettavaa ammatillista turvallisuusalan täydennyskoulutusta sekä tähän liittyvää muuta koulutusta Suomessa. Ammatillisen täydennyskoulutuksen yhtenä tarkoituksena on vähentää joukko-osastoissa (vast) esiintyvää turvallisuusalan koulutusvajetta ja kehittää joukko-osastojen turvallisuushenkilöstön ammattitaitoa. Puolustusvoimissa annettava turvallisuuskoulutus on nähtävä kiinteänä ja lisä-arvoa tuottavana osana suomalaisen tietoyhteiskunnan turvallisuuskoulutusta.

Ammatillisen turvallisuuskoulutuksen perimmäisenä tarkoituksena on luoda turvallisuushenkilöstölle kyky avustaa komentajia toteuttamaan sodan ja rauhan ajan tehtävät sekä näin parantaa puolustusvoimien valmiutta. Tehtävässä onnistuminen edellyttää joukko-osastojen työntekijöiden oikeita ja tarkoituksenmukaisia turvallisuustoimenpiteitä kiinteänä osana jokapäiväisiä työtehtäviä. Tällöin joukko-osastoissa vallitsee myös hyvä turvallisuuskulttuuri. (vrt. PEturv-os 2003, 4 – 5.)

Artikkelissa tarkastellaan kolmea turvallisuuskoulutukseen liittyvää kokonaisuutta:

- 1) Puolustusvoimien turvallisuuskoulutuksen kehittämiseen vaikuttavat yleiset periaatteet.
- 2) Puolustusvoimien turvallisuuskoulutuksen lähihistoria ja nykytila.
- 3) Puolustusvoimien turvallisuuskoulutuksen tulevaisuusnäköymät.

Huolimatta vuodesta 1998 alkaneesta turvallisuuskoulutuksen pilotti- ja kokeiluluonteesta sen kehittämisessä ja toteuttamisessa on puolustusvoimissa pystytty hyvin vastaamaan henkilöstöstrategian (PEhenk-os 2002), palkatun henkilöstön osaamisen kehittämisen strategian (PEkoul-os 2004) ja turvallisuustoiminnan strategian (PEturv-os 2003) haasteisiin. Turvallisuuskoulutuksen toteuttamisperiaatteet tukevat yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiassa esitettyjä kokonaisuuksia (Valtioneuvosto 2003).

Paikallaan on myös herättää kysymys, kannattaako suomalaisessa tietoyhteiskunnassa ja puolustusvoimissa turvallisuusalan eri toimijoiden koulutusta voimakkaammin koordinoita. Tämä tarkoittaisi muun muassa yhteensopivien ja toisiaan tukevien koulutusohjelmien laatimista eli turvallisuusalan koulutustarjonnan yhdistämistä sekä päällekkäisten osien poistamista. Lisäksi olisi luotava uusia opintokokonaisuuksia kehittämään entisestään turvallisuushenkilöstön osaamista ja suorituskykyä. Nämä toimenpiteet edellyttäisivät yhteisiä valtakunnallisesti kattavia turvallisuushenkilöstön osaamis- ja koulutusvaatimusten määrittelyjä. Tehtävän toteuttamiseksi tarvittaneen myös valtakunnallinen toiminnan koordinoija. (JSTC 2004.)

2 TURVALLISUUSKOULUTUKSEN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVAT YLEISET PERIAATTEET

2.1 Turvallisuuden käsitteestä

Kokonaisturvallisuuskäsite on laaja ja monialainen eikä siihen ole olemassa yhtä sovittua määritelmää. Pääesikunnan turvallisuustoiminnan strategiassa turvallisuus on määritelty seuraavasti:

”Organisaation turvallisuus on asiain tila, jossa riskit ovat hallinnassa. Yksilön kannalta turvallisuus on tarve ja tunne, jotka perustuvat ympärillä vallitsevaan tilanteeseen ja koostuvat yksilön niistä tekemistä tulkinnoista. Turvallisuus (security safety) sisältää kaikki ne keinot, joilla turvataan henkilöstö, tieto, materiaali, maine, ympäristö ja toiminta.” (PEturv-os 2003, 4.)

Puolustusvoimien turvallisuus jaetaan henkilöstö-, tieto-, fyysiseen ja toiminnan turvallisuuteen. Turvallisuuden toteuttamisen keinot jaetaan hallinnolliseen turvallisuuteen, turvallisuusjohtamiseen, turvallisuustiedusteluun, henkilöturvallisuuteen, henkilöstön turvallisuushallintoon, tietoaivasturvallisuuteen, tietoliikenneturvallisuuteen, ohjelmistoturvallisuuteen, laitteistoturvallisuuteen, käyttöturvallisuuteen, ympäristöturvallisuuteen, tilaturvallisuuteen, materiaaliturvallisuuteen, sidosryhmäturvallisuuteen, kansainvälisen toiminnan turvallisuuteen, poliisitoimintaan puolustusvoimissa, vartiointi- ja sotilaspoliisitoimintaan, räjähdeturvallisuuteen, liikenne- ja kuljetusten turvallisuuteen sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan. (PEturv-os 2003, 4.)

Puolustusvoimien turvallisuustoiminnan strategian mukaisesti turvallisuuskoulutus käsitetään turvallisuusalan periaatteiden ja keinojen perehdyttämisen, perus- ja täydennyskoulutukseksi. Turvallisuuskoulutuksen painopiste-alueita ovat olleet turvallisuusalan teoriat, riskianalyysit, joiden perusteella

selvitetään turvallisuusuhkat, turvallisuustilannekuvan muodostaminen, ennakointiin ja reagointiin käytettävät järjestelmät sekä viranomaisyhteistyö. (PEturv-os 2003, 4 liite 2 s. 6, PEturv-os 2001.)

2.2 Kehityksen yleisiä vaatimuksia turvallisuuskoulutukselle sekä harmaan vaiheen käsite

Erityisesti teknologiaan, verkottumiseen ja terrorismiin liittyvien uhkien tarkentuminen aiheuttanee tarkistuspaineita muun muassa asevoimien doktriineille, organisaatioille, kalustolle ja ohjeistukselle sekä henkilöstön ajattelutavoille. Kokonaisuuden ja sen osa-alueiden kehityksen hahmottaminen ja mieltäminen on osin hankalaa. Uudistuksien taustatekijöitä ovat myös viimeaikaisten sotien ja kriisien kokemukset, joukkojen miesmäärien pienentyminen, kylmän sodan aikaisen kaluston vanheneminen ja teknologian kehittyminen sekä käytettävissä olevat taloudelliset resurssit sekä päättäjien poliittinen tahto. (Visuri 2001, 45 – 47; Joint Vision 2020, 1 – 3.)

Uhka-analyyseistä johdettujen riskianalyyysien perusteella määritellään muun muassa tarkoituksenmukaiset turvallisuustoimenpiteet. Hyvin tehdyt uhka- ja riskianalyyysit mahdollistavat riskien hallinnan. Lisäksi uhkien toteutuessa pystytään käynnistämään suunnitelmalliset vastatoimenpiteet ja pienennetään jo syntyneitä vahinkoja. (vrt. PEturv-os 2003, liite 2, 4 – 7; Roper 1999, 43 – 55.)

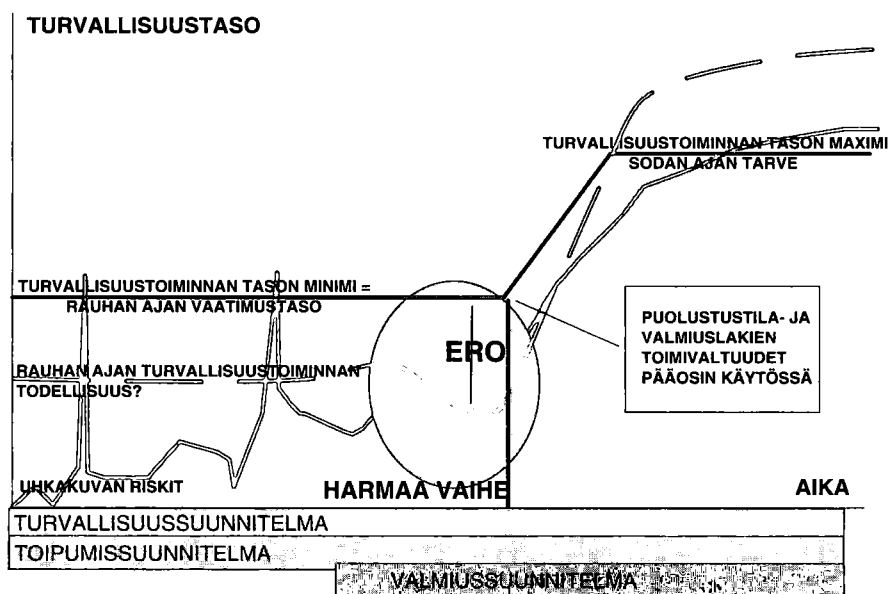
Operatiivisen suunnittelukierroksen aikana vuonna 1999 pohdittiin syvästi, mitä strategisen iskun uhkamalli tarkoittaa ja mitä velvoitteita se operatiivisessa suunnittelussa asettaa joukkojen ja suojattavien kohteiden turvallisuustoimenpiteille. Suunnitteluprosessin yhteydessä käytettiin yleisesti ns. harmaan vaiheen käsitettä. Suunnittelutyön aikana määriteltiin harmaan vaiheen käsite, joka on vuosien kuluessa tarkentunut seuraavaksi:

”Harmaa vaihe käsitetään turvallisuuskoulutuksessa rauhan ajan ja valmiuden kohottamisen alkuvaiheen käsittäväksi ajaksi, jolloin osa joukoista on jo voitu perustaa. Tällöin todennäköisesti toimitaan rauhan ajan toimivaltuuksien mukaisesti eikä puolustustila- ja valmiuslakien toimivaltuudet ole pääosin käytössä. Vihamielisten valtioiden toiminta maattamme kohtaan voi johtaa erikoisjoukkojen toimintaan viittaaviin sotilaallisen ja poliittisen johdon painostukseen, laittomiin tekoihin tai terroristitekoihin. Toimintatapa on vaikuttaa kansalaisiin myös psykologisen sodankäynnin keinoin. Toiminnan vaikuttavuutta pyritään tehostamaan hyödyntäen tiedostusvälineitä. Harmaassa vaiheessa viranomaisyhteistyö korostuu ja tehostuu.” (vrt. Schroderus 2001, 5-6.)

Harmaan vaiheen aikana puolustusvoimien tehtävät lisääntyvät mutta käytössä olevat resurssit ovat vähäiset, ennen kuin tarvittavat puolustustila- ja valmiuslakien toimivaltuudet ovat käytössä. (Puolustustilalaki 1080/1991; Valmiuslaki 1083/1991.)

Turvallisuustoiminnan minimitaso (= vaakasuora viiva) on oltava riittävä harmaan vaiheen turvallisuustoiminnan uhkakuvaan (= kasvukäyrä) nähden.

Turvallisuustoiminnan minimitasoa ja valmiuden kohottamisen (=musta pystyviiva) sekä turvallisuustoiminnan (= katkoviiva) suhdetta on kuvattu alla olevassa kuviossa.

KUVIO 1. Riskien ja turvallisuustoiminnan tasojen välinen suhde

Kun valmiuden kohottamiseen liittyviä joukkojen suojaamistoimenpiteitä (Force Protection!) vielä jatketaan ja pääosa reserviläisjoukoista perustetaan, turvallisuustoiminnan taso jatkaa kehittymistään. Joukkojen koulutuksen jatkuessa turvallisuustaso jatkaa kehittymistään ja toiminnan kannalta riittävä turvallisuustoiminnan maksimitaso voidaan tarpeettomasti ylittää. Turvallisuustoiminnan maksimitason ylitys eli joukkojen ylimitoitettujen suojaustoimenpiteet eivät ole tarkoituksenmukaisia, koska ne rasittavat

perustettuja joukkoja ja vievät aikaa päätehtävien toteuttamiselta tai niiden harjoittelemiselta. (Cofer 2002; Schroderus 2001.)

Joukkojen uhka- ja riski-analyysit sekä niihin perustuvat turvallisuustoimenpiteet dokumentoidaan turvallisuussuunnitelmaan. Henkilöstö toimii turvallisuussuunnitelman hengen ja ohjeiden mukaisesti. Mikäli riskienhallintatoimenpiteet ovat tekemättä, riskit havaitsematta tai havaittuja riskejä ei ole otettu tietoisesti kannettavaksi, niin toipumissuunnitelman toimenpiteiden merkitys korostuu, koska uhkien toteutumistodennäköisyydet kasvavat. Turvallisuus- ja toipumissuunnitelmien toimenpiteet ovat toisiaan tukevia jatkuvia prosesseja ja ne luovat valmiussuunnitelmien toimenpiteiden perustan. Valmiussuunnitelman toimenpiteiden pitäisi kattaa valmiuden kohottamisen alkuvaiheen tapahtumat. (PETurv-os 2003.)

Turvallisuustoiminnan näkökulmasta turvallisuusjoukkojen² tehtävänä kriisien alkuvaiheessa on tukea muita viranomaisia erityisesti pelastustoiminnan ja muille annettavan virka-avun näkökulmasta. Turvallisuuskoulutuksessa on huomioitu se, että turvallisuushenkilöstön pitää pystyä omien tehtävien toteuttamiseen liittyen yhteistoimintaan muiden viranomaisten kanssa kotimaassa ja ulkomailla. Käytännössä tämä tarkoittaa yhteisten termien ja määritelmien omaksumista, toisten toimintatapamallien ymmärtämistä sekä tarvittaessa niiden harjoittelemista. Turvallisuuskoulutus voidaan omalta osaltaan nähdä muutosvastarintaa poistavana uudenlaisen ajattelutavan ja kehityksen voimavarana. Koulutustehtävä on haastava, koska erityisesti kriisien alkuvaiheessa joukot eivät tiedä, milloin, miten ja mihin terroristit, erikoisjoukot tai hyökkääjät iskevät. (PETurv-os 2003, 5-8; Schroderus 2001.)

2.3 Oppijan oppimisprosessin ja joukko-osaston kehittämisprojektin yhdistämisen merkityksestä

Turvallisuuskoulutuksen toteuttamisen keskeinen idea on oppijoiden oppimisprosessin ja joukko-osastojen kehittämisprojektien yhdistyminen turvallisuushenkilöstön ja joukko-osaston toiminnassa. Oppimisprosessilla tarkoitetaan tutkijan, sotilasohjaajien tai oppijoiden turvallisuuskursseilla tapahtuvaa ammattitaidollisen tai elinikäisen oppimisen tietotaitojen kehittymistä. Oppimisprosessi on oppijan ammatillisen kehityksen käsite ja se tapahtuu osin joukko-osastojen (vast) kehittämisprojekteissa. Oppijan oppimisprosessit on tarkoitus koota oppijoiden henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan (HOPS), jota tarkennetaan vuosittaisissa kehittämisskeskusteluissa. (vrt. Schroderus 2001, 2.)

Kehittämisprosessit ovat vuosia kestäviä joukko-osaston komentajan (vast) priorisoimia joukko-osaston (vast) konkreettisiin ongelmanratkaisuihin pyrkiviä toiminnan ja talouden suunnitelmissa olevia hankkeita. Niihin sisältyy myös ongelmien havaitsemis- ja jäsentämiskyvyn kehittäminen niin yksilö- kuin organisaatiotasolla. Pääesikunnan turvallisuusosaston koordinoima ammatillinen täydennyskoulutus tukee näitä joukko-osaston kehittämisprojekteja. (vrt. Schroderus 2001, 2)

Turvallisuuskurssien oppimistehtävien avulla yhdistetään osa työntekijän työtehtävistä etätehtäviksi. Kun oppimisprosessit ja kehittämisprojektit yhdistetään turvallisuuskoulutuksen avulla, se parantanee turvallisuushenkilöstön motivaatiota ja samalla kehittänee joukko-osaston toimintaa laadukkaammin tehtyinä työtehtävinä.

Turvallisuuskoulutuksen näkökulmasta Avoin Oppimis- ja Työskentelyympäristö³ voidaan nähdä koulutustoiminnan ja sen kehittämisen sateenvarjoterminä, joka sisältää kaikki opetuksen, koulutuksen ja oppimisen muodot. AVOT-ympäristö käsittää lisäksi turvallisuushenkilöstön toiminta-, työ- ja opiskeluympäristöt. (vrt. Kalliomaa 2003, 92.)

Koulutus on käsitetty turvallisuuskoulutusta kehitettäessä osaksi puolustusvoimien kokonaistoimintaa, jolla kehitetään henkilöstön ja joukkojen ammattitaitoa ja kykyä vastata asetettuihin vaatimuksiin (PEkoul-os 1995, 1). Koulutuksen tarkoitus on sotakelpoisten joukkojen tuottaminen puolustusvoimien rauhan ajan kokoonpanoon ja reserviin (vrt. PEkoul-os 1996, 1). Koulutukseen annetut taloudelliset, tuotannolliset ja laadulliset vaatimukset määrittää työnantaja, joka osoittaa käyttöön rauhan aikana koulutushenkilöstön ja muut voimavarat. Koulutusta pidetään kasvatusta suppeampana käsitteenä ja se tähtää rajatumpaan tavoitteeseen. (Hirsjärvi & Huttunen 1992, 22.)

Hajautettu oppiminen (sisältää myös ohjelmat, joita nimetään etäopetuksiksi) on määritelty rakenteelliseksi oppimiseksi, joka voi tapahtua ilman vaatimusta opettajan fyysisestä läsnäolosta. Hajautettu oppiminen on samanaikaista ja/tai eriaikaista oppimista, mikä saadaan aikaan teknologiavälitteisesti ja siinä voidaan käyttää yhtä tai useampaa seuraavista medioista: audio/videonauhut, CR-ROM-levykkeet, audio/videoteleopetus, kirjekurssit, interaktiivinen televisio ja videoneuvottelut. (DoD2002, ES-2.)

Turvallisuusalan toimijana Erikoiskurssit⁴ muun muassa toteuttaa, kehittää ja koordinoi puolustusvoimien turvallisuustoimintaan liittyvää täydennyskoulutusta ja tutkimustoimintaa pääesikunnan turvallisuusosaston ohjeistuksen mukaisesti. Turvallisuuskoulutuksessa huomioidaan puolustusvoimien sisäiset, viranomaisten sekä muiden koti- ja ulkomaisten toimijoiden turvallisuusalaan liittyvät yhteistoimintatarpeet ja -mahdollisuudet.

3 TURVALLISUUSKOULUTUKSEN LÄHIHISTORIA JA NYKYTILA

3.1 Muutosvalmiuden syntyminen

Pääesikunnan turvallisuusosaston perustaminen oli lähtölaukaus määrätietoiselle puolustusvoimien turvallisuuskoulutuksen kehittämislle ja järjestelyille. Pääesikunnan turvallisuusosaston linjaukset eli tulevien pysyväisasiakirjojen sekä kehitysprojektien periaatteet välitettiin turvallisuushenkilöstölle yksittäisten erityisteemoihin keskittyneiden koulutustilaisuuksien avulla. Nämä yksittäiset opetustilaisuudet täyttivät kentän koulutusvajetta. Lisäksi ne olivat elintärkeitä suuntalinjojen näyttäjiä turvallisuushenkilöstölle tilanteessa, jossa pääosa asiamukaisesta turvallisuusohjeistuksesta oli vasta syntymässä ja kehittämisprojektit alkuvaiheissa. (PEop-os 1993a ja b.)

Pääesikunnan turvallisuusosaston johtaman koulutustoiminnan ohessa Helsingin sotilasläänin turvallisuusupseereiden ryhmässä syntyi monimuoto-opetukseen perustuva turvallisuuskoulutuskokeilu. Tähän kokeiluun osallistui pääosa pääkaupunpunkiseudun joukko-osastojen turvallisuusupseereista kehittämällä turvallisuuskoulutusta toimintatutkimuksen keinoin. Tästä kokeilusta eli turvakurseista 1 - 3 saatujen palautteiden perusteella tehtiin johtopäätökset, joiden pohjalta syntyivät Maanpuolustuskorkeakoulun Professional Development (PD)-ohjelman turvallisuusalan erityisopinnot.

Osaamisen kehittäminen yhteiskunnan eri tasoilla muodostuu yhdeksi tärkeimmäksi menestystekijäksi vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Puolustusvoimien turvallisuuskoulutuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa on huomioitu pääosa tietoyhteiskuntahankkeen periaatteista puolustusvoimien tehtävien ja turvallisuuskoulutukseen soveltuvien osien. Puolustusvoimien turvallisuuskoulutusjärjestelmä on yhteensopiva vastaavan siviilikoulutusjärjestelmän kanssa vartijatutkinnon suorittamisesta aina tohtoritutkinnon suorittamiseen asti. Tämä kokonaisuus on esitetty kuviossa 2.

Turvallisuuskoulutusjärjestelmä on syntynyt turvallisuushenkilöstön tarpeesta, osin henkilökohtaisten toimenpiteiden avulla, joita organisaatio on jossain määrin tukenut. Pääesikunnan turvallisuusosastolla tekijät on koottu yhdeksi kokonaisuudeksi. Tarkoituksena on ollut hyödyntää turvallisuuskoulutusjärjestelmää tehokkaammin puolustusvoimien, joukko-osastojen, turvallisuushenkilöstön ja ennen kaikkea suomalaisen yhteiskunnan hyväksi. Sotilas- ja siviilikoulutusjärjestelmää on tarkoituksenmukaista käsitellä toisiaan täydentävinä kokonaisuuksina.

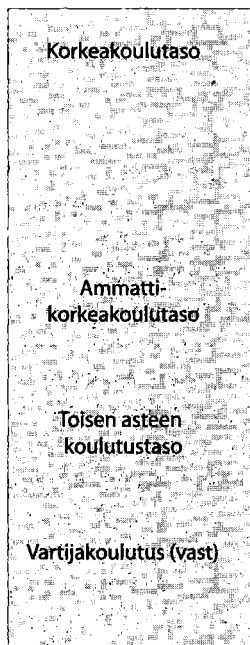
Sotilaiden turvallisuusalaan liittyen on tekeillä noin 5 väitöskirjatutkimusta. Maanpuolustuskorkeakoulun maanpuolustuksen PD-opintojen turvallisuusosalalla (40 ov) opiskelee 25 turvallisuusalan oppijaa. Lisäksi Tek-

Puolustusvoimat

MpKK:n tohtorikoulutusohjelmat

Turvallisuusalan erityisopinnot

Turvallisuusalan pd-opinnot

Sotilaspoliisien
vartijakoulutus
Opetustilaisuudet
Informaatiotilaisuudet**Muu koulutus**

Tohtorikoulutusohjelmat

Master of Security 60 ov

Turvallisuusjohdon
koulutusohjelma 20 ov
Tietoturvallisuusjohdon
koulutusohjelma 15 ovTurvallisuustradenomin
tutkinto 140 ov
MBA 60 ovTurvallisuusvalvojan
erikoisammattitutkinto 27 ov
oppisopimuskoulutus

Vartijakurssit

Kuvio 2. Turvallisuuskoulutusjärjestelmän koulutus- ja tutkintotasot

nillisen korkeakoulun turvallisuusjohdon (20 ov) ja tietoturvallisuusjohdon koulutusohjelmissä (15 ov) opiskelee vuosittain noin 10 puolustusvoimien palveluksessa olevaa henkilöä. Teknillisen korkeakoulun Master of Security- ohjelman (60 ov) on suorittanut kaksi sotilasta. Laurea-ammattikorkeakoulussa turvallisuusalaan liittyvää tradenomin (140 ov) tutkintoa suorittaa noin 20 puolustusvoimien palveluksessa olevaa henkilöä.

Opetusministeriön kustantamana ja Oy Rastor Ab Tietomiehen toteuttamana opiskelee turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkintoa (noin 27 ov) 70 puolustusvoimien sotilas- tai siviilityöntekijöistä. Puolustusvoimissa käynnistettiin sotilaspoliisien opetussuunnitelmaan sisällyttäen siviilivartijan oikeuksiin johtava 100 tunnin vartijantutkinnon kokeilu kolmessa joukko-osastossa vuonna 2002.

Turvallisuuskoulutuksen alkuvaiheen aikana vuoden 2001 alusta kesään 2004 Maanpuolustuskorkeakoulun täydennyskoulutusosastolta turvallisuuskursseilta valmistui noin 550⁵ oppijaa, jotka opiskelivat noin 3290⁶ lähipäivää ja hankkivat 1050⁷ opintoviikkoa.

4. UUDEN JÄRJESTELMÄN VAKAUTTAMINEN JA KEHITTÄMINEN

Puolustusvoimien turvallisuuskoulutuksen toteuttamisperiaatteita

Tässä luvussa on lueteltu tulevaisuuden puolustusvoimien turvallisuuskoulutusmalliin liittyviä periaatteita. Näistä periaatteista suurin osa on jo nyt sovelletusti tai osittain käytössä. Periaatteita on kehitetty pääkaupunkiseudulla toimivien noin 20 turvallisuusupseerin kanssa noin viisi vuotta ja valtakunnallisesti kolme vuotta. Näitä periaatteita on tarkennettu ja kerätty useasta koulutusta ja sen kehittämistä käsittelevästä lähteestä. Periaatteita ei ole esitetty tärkeysjärjestyksessä ja niissä on käsitelty osin samoja asioita, koska asiakokonaisuudet ovat toisiinsa voimakkaasti sidoksissa. (Schroderus 2003a, 27-29.)

1. Turvallisuuskoulutuksen avulla toimeenpannaan puolustusvoimien turvallisuustoiminnan strategiassa määritellyjä toimintalinjauksia ja edistetään niiden toteuttamista. Turvallisuustoiminnan strategia perustuu pohjimmiltaan puolustusvoimien tehtävistä ja arvoista sekä valtioneuvoston selonteosta johdettuun pääesikunnan operaatioesikunnan hyväksymään turvallisuustoiminnan perusajatukseseen eli missioon. Missiossa yhdistyvät yhteiskunnalliset odotukset, poliittinen tahto ja vastataan kysymykseen ”Miksi turvallisuustoimenpiteitä tarvitaan?” Turvallisuustoimintaan liittyvässä doktriinissa luodaan perusta turvallisuustoimialan keinovalikoimalle ja vastataan kysymykseen ”Miten turvallisuusvoimavaroja käytetään?” Turvallisuusvisiossa määritellään turvallisuustoiminnan tulevaisuuden tavoitela ja vastataan kysymykseen ”Millaisia turvallisuusvoimavaroja tavoitellaan?” Turvallisuustoiminnan strategiassa on koottu edellä mainitut asiat ja kiteytyt ne turvallisuustoiminnan toiminta-ajatuksiksi siitä, miten visiossa esitetyt tavoitteet saavutetaan. Pääesikunnan turvallisuusosasto johtaa ja koordinoi turvallisuustoiminnan strategiaan liittyvien toimenpiteiden toteutumista, vastaamalla kysymykseen miten muutossuunta näytetään. Erikoiskurssit koordinoi ja kehittää puolustusvoimien turvallisuuskoulutusta vuosittain saamiensa tehtävien ja resurssien mukaan. (Krogars 2001, 26 – 30; PETurv-os 2003.)

2. Turvallisuuskoulutuksessa yhdistetään kiinteästi työ ja opiskelu tukemaan suomalaisen tietoyhteiskunnan ja oppivan organisaation kehittymistä. Tulevaisuudessa oppijalle luodaan koulutusportaalin kautta mahdollisuus löytää työtehtävien tekemisen osalta ajankohtaiset turvallisuusalan kurssien osat (education-on-demand) ja opiskella ne työtehtävien tekemiseen liittyen silloin, kun tietotaitoja tarvitaan (just-on-time) työtehtävien tekemisessä. Oppivan organisaation turvallisuusalan perusideana voisi olla se, että työn-

tekijä voi toimia oppijana, tutkimustöiden tai etätehtävien valvojana ja vertaisoppijoiden turvallisuusalan asiantuntijana. Menestystekijäksi muodostuu turvallisuushenkilöstön yhteistoimintaverkon toimivuus. Maanpuolustuksen PD –opintojen turvallisuusalan tutkimuksen perustutkimusmenetelmänä käytetään sotilaspedagogiikkaan liittyvää toimintatutkimusta, jonka kantavana perusideana on pyrkimys muuttaa todellisuutta eli kehittää joukko-osastojen turvallisuustoimintaa jo tutkimuksen tekovaiheessa.

3. Puolustusvoimien turvallisuuskoulutus on kiinteä ja täydentävä osa muuta suomalaista turvallisuuskoulutusta. Koulutusjärjestelmässä toteutetaan korkeakoulu-, ammattikorkeakoulu-, erikoisammattitutkinnon sekä muita kursseja. Puolustusvoimien turvallisuuskoulutuksen avulla voidaan tuottaa suomalaiseen turvallisuusyhteisöön lisä-arvoa turvallisuuteen kohdistuvan tutkimustoiminnan, laajojen kotimaisten ja kansainvälisten suhteiden sekä henkilökunnan omakohtaisten kokemusten kautta. Puolustusvoimien turvallisuuskoulutusta voidaan tarjota ulkopuolisille turvallisuustehtävissä toimiville henkilöille ja puolustusvoimien henkilöstöä rohkaistaan osallistumaan puolustusvoimien ulkopuoliseen turvallisuuskoulutukseen.

4. Turvallisuuskoulutus mahdollistaa työntekijöiden elinikäisen oppimisen. Turvallisuustehtävissä toimiville työntekijöille laaditaan tulevaisuudessa pitkäkestoiset henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat (HOPS). HOPS:iin sisällytetään sodan ja rauhan ajan tehtävien suoritusvaatimukset ja henkilökohtaisiin tietotaitoihin liittyvät oppimisprojektit.

5. Turvallisuuskoulutus on tarkoituksenmukaista työnantajan näkökulmasta. Joukko-osastojen turvallisuusalan kehittämisprojektit pyritään jakamaan ainakin osittain työntekijöiden oppimisprojekteiksi. Turvallisuuskoulutuksen tarkoituksenmukaisuutta tarkastellaan tasavertaisesti ja laaja-alaisesti neljästä näkökulmasta. Nämä näkökulmat ovat suomalaisen yhteiskunnan, puolustusvoimien, joukko-osaston ja työntekijän etu.

6. Turvallisuuskoulutukseen liittyvä tutkimustoiminta tehdään pääesikunnan turvallisuusosaston laatiman tutkimussuunnitelman perusteella. Pääesikunnan turvallisuusosaston tutkimus- ja kehittämistoiminta on osa operaatiopäällikön ja operaatioesikunnan vastuulla olevaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa. (PEop-os 2001a, 17.) Tässä kokonaisuudessa on huomioitu puolustusministeriön tutkimustoiminta. Turvallisuustoiminnan tutkimus- ja kehittämistoiminta liittyy kiinteästi pääesikunnan operatiivisen osaston antamaan ohjeistukseen Maanpuolustuskorkeakoululle ja muille sotilasopetuslaitoksille (PEop-os 2001b). Pääesikunnan turvallisuusosaston tutkimussuunnitelmassa voidaan linjata turvallisuusalan tutkimustoiminnan painopistealueet ja niihin käytettävät tutkimusresurssit. Oppijoiden tutkimustöiden tutkimussuunnitelmiin voidaan tämän jälkeen kohdentaa

tutkimukseen tarvittava rahoitus pääesikunnan käytössä olevista tutkimus- ja kehittämismäärärahoista.

7. Turvallisuuskoulutus toteutetaan turvallisuushenkilöstön ja muiden asiantuntijoiden yhteistoimintaverkoston avulla. Erikoiskurssien kurssien johtajina, koulutussuunnittelijoina, luennoitsijoina, tutoreina ja mentoreina käytetään eri alojen asiantuntijoita. Erikoiskursseille luodaan turvallisuusalan sotilas- ja siviilihenkilöistä muodostuva yhteistoimintaverkosto, joka käsittää muun muassa turvallisuus-, poliisi-, rajavartio-, palo-, pelastus-, suojelu-, terveydenhoito-, pankki-, vakuutus-, teollisuus-, tietotekniikan ja palvelusturvallisuusalojen sekä akateemisen yhteisön turvallisuusasioiden erikoisasiantuntijat.

8. Turvallisuuskoulutuksessa hyödynnetään muun muassa puolustusvoimien käytössä olevaa koulutusportaalia. Turvallisuuskoulutuksen verkossa käytettävä oppimateriaali rakennetaan siten, että se on uudelleen käytettävissä myös pääosin muissa oppimisenhallinta-alustoissa. Turvallisuusmateriaali pyritään rakentamaan yhteensopivaksi muun muassa Shareable Content Object Reference Model (SCORM⁸) -spesifikaation kanssa. (Advanced Distributed Learning, ADL 2003.)

9. Turvallisuuskoulutuksessa hyödynnetään kaupallisia ohjelmia ja yrityksiä. Turvallisuuskoulutuksessa pyritään luomaan strategisia kumppanuussuhteita suomalaisten ja ulkomaalaisten turvallisuuskoulutusta ja koulutusohjelmia tekevien yritysten, yhteisöjen ja oppilaitosten välille. Tavoitteena on saavuttaa laadullisesti parempia oppimistuloksia pienemmällä puolustusvoimien henkilöstöresurssien käytöllä.

10. Turvallisuuskoulutuksen uudelleen käytettävät oppimateriaalit (Shareable Content Objects, SCO) voidaan ryhmitellä puolustusvoimien turvallisuustoiminnan strategian määrittelemien sovellettujen teorioiden mukaisesti alihakemistoihin, joita ovat muun muassa henkilö- ja tietoturvallisuus (PEturv-os 2003, 4).

11. Turvallisuuskoulutuksessa arvostetaan turvallisuusalan asiantuntijoita ja edistetään heidän ammattitaitonsa syventämistä. Turvallisuuskoulutuksen avulla pyritään vahvistamaan turvallisuusalan ammattilaisten työ- ja opiskelumotivaatiota ja toimintaedellytyksiä luomalla ja ylläpitämällä turvallisuuskoulutukseen liittyvissä asioissa positiivinen työskentely- ja oppimisilmapiiri. Asiantuntijoille luodaan entistä paremmat mahdollisuudet kehittää itseään, mutta vastuu oppimisesta siirtyy yhä enemmän heille itselleen ja turvallisuushenkilöstön yhteistoimintaverkostoille. Erikoiskurssien näkökulmasta oppijoiden asiantuntijuuden kehittyminen pyritään huomioimaan huomionosoituksilla kuten todistuksilla, diplomeilla jne.

12. Turvallisuuskoulutus on pääosin julkista, kansainvälistä ja poikkiteollista. Turvallisuuskoulutuksen opetustapahtumat ja oppijoiden oppimisprosessit pyritään laatimaan julkisiksi. Oppimistehtävät ja -prosessit voidaan tarvittaessa luoda siten, että niiden vastaukset ovat salassa pidettävää tietoa. Tällöin salassa pidettävä tieto eli varsinainen vastaus jää asianomaisten henkilöiden sekä organisaatioiden tietoon. Oppimistapahtumassa arvioidaan tällöin oppimisprosessia eikä oppimistehtävän yksittäistä tulosta. Poikkiteollisuus ja kansainvälisyys saavutetaan oppijoiden, ohjaajien ja oppimateriaalin vaihdolla eri toimijoiden kanssa. Ensimmäinen kansainvälinen turvallisuuskurssi voitaisiin pitää vuonna 2006.

13. Ammatillisen turvallisuusalan täydennyskoulutuksen pääkohderyhmät ovat turvallisuusalan ammattilaiset ja sodan ajan joukkojen turvallisuushenkilöstö. Painopiste on kehittää turvallisuusalan ammattilaisia ja vaikuttaa välillisesti oppimistehtävien oppimistulosten kautta kaikkiin puolustusvoimien rauhan ja sodan ajan joukkojen henkilöstöön.

14. Turvallisuuskoulutus on oppijälähtöistä huomioiden joukko-osastojen tarpeet. Turvallisuuskoulutuksessa painotetaan yksilö- ja verkkokeskeistä ja osaamisen kehittämiseen sekä hallintaan perustuvaa joukko-osastojen turvallisuustilanteen kehittämistä. Oppijälähtöistä koulutusta tuetaan uusimmilla (koulutus-)teknologisilla ratkaisuilla.

15. Turvallisuusalan tehtävään liittyen turvallisuuskoulutusta on mahdollisuus saada kaikilta suomalaisen koulutusjärjestelmän tasoilta. Tämä tarkoittaa yhteistyötä turvallisuuskoulutusta antavien korkeakoulujen, yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä yritysten ja yhteisöjen kanssa, kuten jo nyt pääsääntöisesti tapahtuu.

16. Turvallisuushenkilöstö tietää mitä turvallisuuskoulutusta puolustusvoimissa ja Suomessa on mahdollista saada. Turvaverkkoon tai koulutusportaaliin voitaneen rakentaa sivut, joista löytyy linkit Suomessa turvallisuuskoulutusta antavien oppilaitosten ja yritysten kotisivuille sekä yhteyshenkilöiden nimet.

17. Turvallisuushenkilöstö osaa etsiä ja tietää, mistä löytää itselleen tarpeellista kansainvälistä turvallisuuskoulutusta. Turvallisuushenkilöstölle on luotava mahdollisuus omatoimisesti etsiä tarvitsemaansa turvallisuuskoulutusta internetistä jne. Koulutusportaaliin voitaneen rakentaa sivut, joista löytyy linkit ulkomailla turvallisuuskoulutusta antaviin opetuslaitoksiin ja järjestöihin.

18. Turvallisuuskoulutuksessa tehtyjä oppimistehtäviä arvioidaan myös ulkopuolisten toimesta. Ensisijaisesti ulkopuolisten arviointi voi tapahtua puolustusvoimien ulkopuolisten oppijoiden osallistuessa kursseille. Lisäksi

turvallisuuskurssilta kerätyistä palautteista voidaan teettää ulkopuolisten tutkijoiden tai yritysten avulla analyysyjä.

19. Turvallisuuskoulutusta kehitetään säännöllisesti ja pitkäjänteisesti saadun palautteen perusteella.

20. Erikoiskurssille perustetaan turvallisuusalan julkaisusarja, missä julkaistaan parhaimmat turvallisuusalan tutkimustyöt.

21. Turvallisuuskulttuuri on kiinteä ja oleellinen osa puolustusvoimien toimintakulttuuria. Turvallisuus sisältyy puolustusvoimien avainprosesseihin eikä ole oma erillinen kokonaisuutensa avainprosessien ulkopuolella. Tästä syystä turvallisuuskoulutuksen avulla voidaan kehittää turvallisuuskulttuurin kehittymistä osana muuta puolustusvoimien koulutus- ja johtamiskulttuuria. Kaikki nämä yhdessä muodostavat puolustusvoimien ja joukko-osastojen toimintakulttuurit.

22. Turvallisuuskoulutus on hyödyllistä ja kokonaistaloudellisesti edullista järjestää seuraavan Defense Acquisition Universityn⁹ käyttämän kolmitasoisien mallin perusteella seuraavasti:

- perusopetus pääosin verkko-opetuksena
- sovellettava opetus pääosin verkkoavusteisesti monimuoto-opetuksena
- syventävä opetus pääosin lähiopetuksena (DAU 2002)

Turvallisuuskoulutuksen näkökulmasta tämä tarkoittaa ohjeiden, verkko-työkalujen ja oppijoiden ajatusmaailman kehittämistä. Ohjeiden kehittäminen käsittää työskentelyyn liittyvien työskentelymallien laatimisen, oppijoiden oppimisympäristön käytön ohjeistamisen sekä turvallisuuskurssien opetus-suunnitelmien tarkastamisen.

23. Puolustusvoimien tutkintojen opetussuunnitelmien tarkastuksiin liittyen osa Erikoiskurssien nykyisestä opetustarjonnasta sisällytetään henkilökunnan perus- ja jatkokoulutukseen.

Turvallisuusalan koulutuksen kohderyhmää laajentamalla lisätään ohjelman vaikuttavuutta ja kehitetään henkilökunnan turvallisuustietoisuutta. Turvallisuustietoisuuden kehittämiseksi pyritään vastaamaan kulttuuriin kehittämistä koskeviin haasteisiin. Toisaalta turvallisuusalan opetuksen sisällyttämisellä henkilökunnan koulutusohjelmiin tuetaan toimialakohtaista rekrytointia.

5. MITÄ ON SAAVUTETTU JA VOIDAAN SAAVUTTA A – NELJÄ VOITTAJAA?

Turvallisuuskoulutuksen tulevaisuuden tavoitteena on saavuttaa win 4 -tilanne. Tarkoituksena on se, että oppijat, joukko-osastot, puolustusvoimat ja suomalainen yhteiskunta hyötyvät puolustusvoimissa annettavasta turvallisuusalan ammatillisesta täydennyskoulutuksesta.

Mikäli turvallisuuskoulutus säilyy nykyisen laajuisena, oppimiseen käytetään tuhansia opintoviikkoja kaikilla koulutustasoilla ja joukko-osastoissa tehdään/kohdistuu tuhansia oppimistehtäviä vuoden 2012 loppuun mennessä. Vaikkakin luvut ovat vain suuntaa antavia, niiden välityksellä saa kokonaiskuvan siitä, miten laajasta kokonaisuudesta ja resurssien käytöstä turvallisuuskoulutuksessa on kysymys. Tästä syystä joukko-osastojen on pyrittävä koordinoimaan kehittämissuunnitelmat osaksi oppijoiden oppimisprosesseja.

Turvallisuushenkilöstön ammattitaito ja itsetuntemus ovat parantuneet oppimisprosessien myötä. Oppijat ovat saaneet todistukset käydyistä kursseista. Usealla turvallisuushenkilöllä on henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Turvallisuusupseereiden yhteistyöverkko toimii ja sitä käytetään hyödyksi jokapäiväisiä työtehtäviä tehdessä. Näin säästetään aikaa ja vaivaa.

Joukko-osastojen näkökulmasta on arvokasta, että tuhansia turvallisuusalan työtehtäviä on tehty etätehtävinä. Samalla joukko-osastojen turvallisuus kehittyy suunnitelmallisesti kehittämissuunnitelmien avulla. Joukko-osastot saavat koulutussijoituksilleen vastiketta, koska etätehtävien avulla monet toiminnot toteutuvat laadullisesti paremmin kuin aikaisemmin. Komentajilla on apunaan ammattitaitoisempi turvallisuushenkilöstö. Maanpuolustuksen PD-opintoina tehdyt kehittämissuunnitelmat kehittävätkin myös joukko-osastojen turvallisuustilannetta.

Pääesikunnan turvallisuusosaston näkökulmasta sen profiili henkilöstöstään huolta pitävänä osastona on noussut. Turvallisuuskoulutusjärjestelmän avulla syntyy noin 100¹⁰ vähintään ammattikorkeakoulutason tutkimustyötä. Tutkimussuunnitelman avulla oppijoiden tutkimustöiden aihepiirit voidaan koordinoita siten, että ne palvelevat ensisijaisesti turvallisuusosaston ja operaatioesikunnan tarpeita. Turvallisuusalaan liittyvät päätökset voidaan pääosin tehdä tutkitun tiedon perusteella noin 3-5 vuoden päästä eli 2007 - 2010.

Joukko-osastoissa on käynnissä uhka- ja riskianalyysit sekä ammattitaitoinen turvallisuusalan henkilöstö miettimässä järjeviä, taloudellisia ja toimivia keinoja vastata havaittuihin ja arvioituihin uhkiin. Turvallisuusalan ammattimaisempi ote heijastuu koko puolustusvoimiin. Puolustusvoimien imago kehittyy, koska puolustusvoimissa pystytään hoitamaan turvallisuusalaan liittyvät kotimaiset ja kansainväliset tehtävät asianmukaisesti.

Puolustusvoimissa voidaan laajalti hyödyntää turvallisuuskoulutuksesta saatua kokemusta ja virikkeitä.

Puolustusvoimien tulisi kehittyä yhdessä tietoyhteiskunnan ja sen turvallisuusorganisaatioiden kanssa. Kehittämällä turvallisuusopetusta enemmän kohti edistynyttä hajautettua oppimista (Advanced Distributed Learning) saadaan kurssien uudelleen käytettävät kurssien osat (Shareable Content Objects) myös laajemmin puolustusvoimien ja muiden organisaatioiden käyttöön.

Turvallisuuskoulutuksen kehitykseen ja sisältöihin vaikuttanee Suomeen mahdollisesti perustettava kansallisen turvallisuuden viranomaisen/virasto (National Security Authority) (Pekkola 2002). Lisäksi turvallisuuskoulutukseen todennäköisesti vaikuttavat Euroopan Unionin ja Naton puolustushallinnolle ja -teollisuudelle asettamat turvallisuusalan kansainväliset vaatimukset.

Mikäli turvallisuusalan koulutusjärjestelmä toimii, turvallisuusalaan liittyvät päätökset pystytään tekemään tulevaisuudessa pääosin tutkitun tiedon perusteella. Pääesikunnan turvallisuusosaston laatimat normit ja ohjeet on pääosin koulutettu henkilöstölle. Joukko-osastot kehittyvät turvallisuusalalla suunnitelmallisesti. Joukko-osastoilla on hyvä turvallisuuteen liittyvien ongelmien ratkaisukyky. Turvallisuushenkilöstölle on tehty tehtäväkuvaukset ja näihin tehtäviin liittyvät suorituskykyvaatimukset. Henkilöstön osaaminen on ammattitaitoisempaa. Turvallisuusalan yhteistoimintaverkko toimii ja henkilöillä on hyvä kyky vastata uudistuksiin puolustusvoimissa. Turvallisuuskulttuuri täyttää tällöin yhä kovenevat tulevaisuuden haasteet sekä kestää hyvin kotimaisen ja ulkomaisen tarkastelun.

Yleisesikuntakomentajakapteeni Jukka-Pekka Schroderus palvelee Erikoiskursseilla turvallisuuden pääopettajana. Hän laatii sotatieteen tohtorin väitöskirjaa työn ja opiskelun yhdistämisestä turvallisuuden näkökulmasta. Schroderuksen kiinnostus monimuoto-opetuksen kehittämiseen syntyi Rannikkotyökistökoululla vuonna 1995 ja syveni esiuupseerikurssin sekä yleisesikuntaupseerikurssin tutkimustöissä. Kiinnostus laajeni turvallisuusalan ammatillisen täydennyskoulutuksen kehittämisprojektiiksi ja väitöskirjatyöksi vuonna 1999.

LÄHTEET

- Advanced Distributed Learning (ADL). 2003. Changing Learning Through Partnership. Opintomoniste. 30.5.2003.
- Cofer, J. 2002. Antiterrorism/ Force Protection. Luento seminaarissa ”Amerikkalainen infrastruktuuri; uusi taistelukenttä”. Arlington, Virginia, Yhdysvallat 24.3. - 26.3.2002.
- Defence Acquisition University. The DAU Road Map for e-Learning and Online Performance Support. Defense Acquisition University Press 2002. Yhdysvallat.
- Department of Defense. 2002. Strategic Plan for Transforming DOD Training. March 1, 2002. Office of the Deputy Under Secretary of Defense for Personnel and Readiness. Director, Readiness and Training Policy and Programs.
- Hirsjärvi, Sirkka – Huttunen, Jouko: Johdatus kasvatustieteeseen. Juva. 1992.
- Joint Security Training Consortium (JSTC). www.jstc.gov. 1.9.2004
- Joint Vision 2020. America’s Military: Preparing for Tomorrow. 2000.
- Kalliomaa, Mika: Verkko pohjaisen monimuoto-opetuksen kehittäminen Maanpuolustuskorkeakoululla vuosina 1996 – 2002. Edita Prima Oy. Helsinki 2003.
- Krogars, Marko: uudistuva puolustusministeriö. Puolustusministeriön julkaisuja 1/2001. Edita Oy. Helsinki 2001.
- Maanpuolustuskorkeakoulu: Puolustusvoimien palkatun henkilöstön osaamisen kehittämisen strategia. Asiantuntijaryhmän näkemyksiä ja ajatuksia. Koulutustaidon laitos. Julkaisusarja 1 No 1 2004.
- Pekkola, Juha: Kansallisen turvallisuusviranomaisen tehtävät ja toimeenpano Suomessa. 6. Turvallisuusjohdon koulutusohjelman Tutkielmajulkaisu. Espoo 2002.
- Puolustustilalaki (1083/1991). <http://www.finlex.fi/lains/index.html>.
- Pääesikunta. Operatiivisen alan perusteet Maanpuolustuskorkeakoulun opetus- ja tutkimustoiminnalle. Pääesikunnan operatiivisen osaston asiakirja 150/11.1./D/I/22.10.2001. 2001a.
- Pääesikunta: Operatiivisten perusteiden valmistelu Maanpuolustuskorkeakoulun opetus- ja tutkimustoiminnan ohjausta varten. PEturv-os:n ak 44/11.3/D/I/1.8.2001.
- Pääesikunta: Puolustusvoimien koulutuskäsäky 1996 - 1997. PEkoul-os:n ak 189/5.2.a/D/I/6.9.1995.
- Pääesikunta: Puolustusvoimien koulutuskäsäky 1997 - 1998. PEkoul-os:n ak 269/5.1/D/I/6.9.1996.
- Pääesikunta: Puolustusvoimien henkilöstöstrategia. PEhenk-os:n ak 90/2.13/D/I/31.1.2002.
- Pääesikunta: Puolustusvoimien turvallisuustoiminnan strategia. PEturv-os:n PAK 01:02 40/12.1/D/I/16.12.2003.
- Pääesikunta. Puolustusvoimien tutkimus- ja kehittämistoiminnan uudelleen organisoiminnan tarve ja mahdollisuudet. PEop-os:n ak R3125/8.1./D/III/22.11.2001. VIRK. 2001b.
- Pääesikunta: Turvallisuustoimen johtaminen ja järjestelyt puolustusvoimissa. Perustamiseen liittyvä selvitystyö. PEop-os:n ak 468//DbA/I/21.6.1993 HnETS. 1993a
- Pääesikunta: Turvallisuustoimen johtaminen ja järjestelyt puolustusvoimissa. Muistio liittyä PEop-os:n asiakirjaan 1993a. PEop-os:n ak 468//DbA/I/21.6.1993 HnETS. 1993b
- Roper, Carl A: Risk Management for Security Professionals. Elsevier Science 1999. Yhdysvallat.

Schroderus Jukka-Pekka: Puolustusvoimien kehittyvä turvallisuuskoulutus. 6. Turvallisuusjohdon koulutusohjelman Tutkielmajulkaisu. Espoo 2002.

Schroderus Jukka-Pekka: Turvallisuuskoulutus ja sen kehittäminen Erikoiskursseilla. Maanpuolustuksen PD-opinnot turvallisuusala. Kehittämöraportti. 2003.

Valmiuslaki (1080/1991). <http://www.finlex.fi/lains/index.html>.

Valtioneuvosto: Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia. Valtioneuvoston periaatepäätös 27.11.2003. Edita Prima Oy, Helsinki 2003.

Visuri, Pekka: Teoksessa Tiede ja Ase 2001 Suomen sotatieteellisen seuran vuosijulkaisu N:o 59. Varautuminen odottamattomaan: Kriisin ja sodan kuvan näkymät Suomen kannalta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2001.

VIITTEET

- ¹ Force Protection on sateenvarjotermi, johon kuuluvat seuraavat osa-alueet: antiterro-rismi, vastaterrorismi, tiedustelutoiminta, terroristi-iskujen jälkeinen johtamistoiminta, cyber-terrorismin vastaiset toimenpiteet, tärkeimpien infrastruktuurien suojaaminen, informaatio-sodankäynti, rikollisuuden torjunta ja lääketieteellinen tuki. (Määritelmä sisältää siviiliositilasyhteistyön)
- ² Turvallisuusjoukot ovat turvallisuustoimintaa toteuttavia joukkoja. Niitä ovat vartiostot, valvomot, sotilaspoliisiyksiköt, vartioyksiköt, suojele- ja pelastusyksiköt ja kuriiryksiköt. Vaarallisiin tehtäviin käytetään tarvittaessa palkatusta henkilöstöstä muodostettuja ja tilanteeseen sopivia osastoja. Vaativimmat tehtävät toteutetaan yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa.
- ³ Avoin Oppimis- ja Työskentely-ympäristö (AVOT) on fyysinen, henkinen ja sosiaalinen ympäristö. Se mahdollistaa avoimuuden määrästä riippuen oppilaan ja työskentelijän vapauden valita toiminta-aika, -paikka ja -tapa sekä sisällöt ja päämäärät. Siinä mahdol-listuu suunnitelmallinen palaute, arviointi ja ohjaus. (Kalliomaa 2003, 92)
- ⁴ Tiedustelun ja turvallisuuden valtakunnallinen koulutuskeskus, joka on osa Pääesikun-taa.
- ⁵ Oppijat vuosittain eli 95/2001, 140/2002, 196/2003, noin 117/2004
- ⁶ Lähipäivät vuosittain eli 475/2001, 690/2002, 1125/2003, noin 1000/2004
- ⁷ Opintoviikot vuosittain eli 114/2001, 340/2002, 414/2003, noin 182/2004
- ⁸ Lisätietoja SCORM 2004 versiosta löytyy osoitteesta <http://www.adlnet.org/>
- ⁹ DAU on saanut monimuoto-opetukseen lähinnä verkkopohjaiseen e-oppimiseen liittyvät Yhdysvaltojen laatupalkinnot vuosina 2001 ja 2002.
- ¹⁰ Tradenomitutkinnon opiskelijat tekevät noin 45 tutkimustyötä, Maanpuolustuksen PD-ohjelman turvallisuusalaopiskelijat noin 40 tutkimustyötä, tutkinnon täydentäjät noin 5 tutkimustyötä ja väitöskirjaopiskelijat noin 10 tutkimustyötä.

Abstract

THE FDF'S SECURITY AND SAFETY PROFESSIONAL CONTINUOUS EDUCATION AND TRAINING

Jukka-Pekka Schroderus, Lieutenant Commander G.S.

The aim of Security and Safety actions is to protect the Finnish Defence Forces (FDF) activities, personnel, information, materials, environment and reputation. The Security and Safety aim can be achieved by developing the holistic or systemic, operational security model (inc. Force Protection), which in turn improves the readiness of the FDF.

The FDF's Security and Safety Activities Strategy (2003) has defined the Security and Safety concept as follows: "Security and Safety are essential values needed to fulfill the main tasks of the FDF. Security and Safety are also qualities that are included in all activities and belong to the entire personnel of the FDF"

The Security and Safety Training and Education (STE) have relevance to all people working in the FDF. The STE is directed by the Chief of Security at the Operations Staff and assisted by the Defence Staff Security Division (DSSD). The furtherance of STE in the FDF was improved as the Special Courses were established in the beginning of 2004. The Special Courses coordinate and arrange Security and Safety Courses.

A new development project of STE was started in 1999. Since then the Security and Safety Courses have been developed according to Military Pedagogy (MEPD) and the FDF's Open Learning and Working Environment (OLWE) project by using Open and Distance Learning (ODL) methods. During this year Special Courses will arrange eight Security and Safety Courses (1 cr. to 4 cr.) using ODL. The STE of the FDF has to be understood as an essential part of Finland's Security Training and Education system. The Military, Academic, Civil and Security and Safety organizations' Training and Education systems each add their value to Finland's Information Society separately and together.

Currently, the objective is to transform the separate, annually organized STE courses into longterm development projects to be carried out in the Military Units and into Chief Security Officers' personal learning projects.

Development projects, that can last for years, can be given certain priority status by the Commanding Officers and aim to find solutions to concrete problems including also the development of observation and analytical skills both on the individual and organizational level. The STE co-ordinated by the DSSD aims to support the aforementioned development projects.

Learning processes are to be understood as the development of either the researcher's, tutors' or learners' professional or life-long learning skills with the means of Security and Safety Courses. Learning process is a concept relating to learners' professional development and it is effected partly in the development projects carried out in the Military Units.

The Security and Safety Courses have been collected at the National Defence College as an Defence Professional Development (DPD) – studies' curriculum of Security and Safety (40 cr. – to 60 cr.) in 2001. 550 learners studied during the period of 2001 - summer 2004. They attended 3290 face-to-face days and achieved 1050 credits. They have made thousands of ODL assignments tasks as part of their work responsibilities. Numbers are remarkable. Also 26 Chief Security Officers have been approved to DPD- studies and they have personal learning plans for 3 to 5 years. The first learner of DPD-studies graduated at 2003.

In the future the STE will be more network- and personal-centric according to the ideas of Finland as an Information Society. In this article 23 of them have been introduced. In the FDF there are about 35 Permanent Orders of Security and Safety. It'll be rational to offer the network (e.g. OLWE) for teaching those basic subjects to personnel. Also it would be essential to use the Advanced Distributed Learning (ADL) ideas to develop the STE. The Department of Defense (USA) has defined the Advanced Distributed Learning as an evolution of distributed learning (distance learning) that emphasizes collaboration on standard-based versions of reusable objects, networks, and learning management systems, yet may include some legacy methods and media.

If Security and Safety Training and Education system works, then in the future we will be able to make decisions mainly on the basis of examined information. The DSSD's norms, orders and instructions are mainly trained and educated to the personnel of the FDF. The Units will advance slowly according to development projects. The Units will also have a good ability to solve Security and Safety related problems. The Security and Safety personnel have made a description of their duties and performance requirements. The FDF's Security and Safety personnel are now more professional (inc. attitude, knowledge and skills). The cooperation network of Security and Safety personnel works well and they can answer to forthcoming military reforms. Security culture has developed. The Security branch will manage well in the domestic and foreign observation.

Lieutenant Commander G.S. Jukka-Pekka Schroderus works at the Special Courses as a Head Teacher of Security. He is preparing doctoral thesis on how to combine work and education from the security point of view. His interest to study Open and Distance Learning started at the Coastal Artillery School in 1995. After the Staff Officer and General Staff Officer studies his interest in this field deepened and he began to develop the security and safety training and education and started his doctoral studies in 1999.